

„אני חיה כמו שאני רוצה לחיות!“

„הייתי מוכנה לחזור על מה שעשיח'...“

ברגעי המתח, האימה והחרדה ש- ליוו את פרשת מלון סאבוי; מתוך בליל רגשות התיסכול, הזעם והאבל שבאו בעקבותיה - הבזיק שביב אור אחד. הוא התגלם בדמותה של אשה שחורת- שיער, קטנה וצנומה, שנקלעה באקראי אל מוקד ההתרחשות. הבחק רגעי של הור- קורים, שהאירו אותה, חשף באמצעותה לפתע בתוך החופת את כל היפה, הטוב והנעלה שבאדם.

היתה זו כוכבה לוי, 31, אחת מבנות- הערובה שנתפסו במלון על ידי הפידיאון, שהפכה למקשרת בינם לבין כוחות צה"ל שהקיפו את הבניין. כל הארץ הודפעה למראה אותו קטע בשידורי הטלוויזיה בו נראתה כוכבה גוררת אל פתח המלון את אחד מבני-הערובה שנפצעו. כדי שניתן יהיה להצילו ולהציל את חייו, המדינה כולה התפעלה למשמע הראיון הטלוויזיוני עמה, בו תיארה בצורה נוגעת ללב, מבלי ל- הרים עיניה אל המצלמה, את שעות ה- אימה במלון הנצור. לא היה אדם במדינה שלא שאל את עצמו: מיהי הכוכבה ש- נולדה בליל הסערה? ואיך הייתי אני נוהג במקומה?

„אני עקרת-בית פשוטה, בלי שום יום- רות. לא רנדפת קאריירת. היה מאוד כמו שאני רוצה לחיות. יש לי בת אחת ובעל נפלא. והיום אני יכולה להגיד בפה מלא שאם נהגתי כפי שנהגתי באותו לילה, זה בזכות קור-תרוז ששאבתי מבעלי במשך שנות נשואיני.“

המישה ימים אחרי ליל-האימים עדיין מצויה כוכבה בתוך אירועי אותו לילה שהציאו אותה מאלמוניותה. פאתטית, רגישה עד לרעה, מתוחה כפקעת עצבים אך בהירה ושקולה, היא חיה מחדש תריסר פעמים ביום את הוויות הלילה ואת חיה כולם שהכתיבו לה את התנהגותה ופעולותיה. מה עשתה במלון אותו לילה הוא עניינה הפרטי, השאר פתוח כולו. כמו ספר. **הנה סיפוריה:**

נולדתי בשכונה ירושלמית. אולי זאת שכונת מחנה-יהודה. אבי ממוצא תימני ואמא היא מאיזה מחוז בגבול תורכיה וכוורדיסטאן. הורי נפרדו כשהייתי בת שנה. היתה לי עוד אחות גדולה ממני, שהיא כיום חברת קיבוץ מעוז-חיים ונמצאת בשליחות מטעם הסוכנות בניו-ג'רסי. כשהורי נפרדו, אמא לקחה אותנו. אחרי שנתיים היא התחתנה עם סנדלר ועברנו לגור בשכונת סומיל בתל-אביב. במקום שהיום עובר שם רחוב אבן-גבירול. זו היתה תקופה יפה. אני זוכרת עוד הפרדסים והעצים שמסביב. הכל היה ירוק. הייתי יכולה לראות מהבית את גן הדסה ואת הירקון. להגיע לשפת-הים זאת לא היתה בעיה. היו המון דברים יפים בסביבה כמו ג'מוסי, שייך מוניס ונבעת הכלניות. היום הכל נעלם. ואני שונאת בתים רבי-קומות.

בגיל צעיר, אני חושבת כשהייתי בת 11 וחצי, הלכתי לקיבוץ. הייתי חגיכה בנוער- העובד ושם דחפו לנו אידיאלים על ה- קיבוץ. הלכתי למוסד החינוכי בקיבוץ נבי- עתיים. הייתי שם עד שהלכתי לצבא. למדתי, עבדתי, התחנכתי וספגתי לתולי את תורת החיים שלפיה אולי אני חיה היום. עד היום רשום בתעודת-הזהות שלי שאני חקלאית במקצועי. ואני לא מצטערת על אף יום שהייתי שם.

בצבא שירתתי בנח"ל. עשיתי שנת שירות בקיבוץ פלמ"חים ולאחר מכן שירות-ללא-תשלום שוב בגבעתיים. היו שם חברה על הכייפאק. אבל אחרי הצבא הייתי נאלצת לעזוב את המשק. אמא היתה במקוה. חשבת שמחובתי להיות בתל-אביב ליד אמא ולעזור לה. התחלתי לעבוד פה ושם. טיפלתי בילדה. עשיתי כל עבודה שיכולתי להרוויח בה כסף. אפילו דברים שלא היתה לי מהם הנאה או סיפוק כלשהו. אחרי שנה הכרתי את בעלי אברהם. הוא יליד הארץ, אחד משישה ילדים, פועל-בניין, אדם נפלא. אחרי זמן קצר התחתנו. יש לנו ילדה נהדרת ואני מאו-עקרת-בית פשוטה. בהתחלה גרנו בדרך סלמה בדרום תל-אביב, ולפני ארבע שנים עברנו לצפון, לרחוב הירקון. אף פעם לא היו לי דרישות מיוחדות. תמיד הסתפקנו במה שבעלי הביא מעבודתו. השתדלנו להיות מכל מה שאפשר. לפעמים היו קשה. לפעמים פחות קשה.

האהבה לאהוב

נני עצמי אוהבת לכתוב. שירים קטנים של עקרת-בית, לפעמים אני אוהבת גם לצייר, כשבאה לי מחרה. חוץ

כוכבה לוי עם בעלה ובתם -

מזה אני מאוד אוהבת להקשיב לבני-אדם ואם רק אפשר אני מוכנה תמיד לעזור. אני יודעת שאני רגישה מאוד. אולי זה נובע מכך שבשנים הראשונות שאותן אני זוכרת מעצמי, הייתי צריכה תמיד לדאוג לעצמי. הייתי בודדה והיה לי עצוב. באיזה מקום הייתי צריכה לשמוח לבדי כשהיו לי ימי-הולדת. מאז אני אוהבת בני-אדם, לא חשוב מה הם ומי הם. אני אוהבת שנכנסים אלי אנשים.

לפני המוות
יום, כמה ימים אחרי כל זה, כשאני משחזרת את הכל מחדש, אני מגלה כל פעם רגעים, שניות, שעות, שלא זכרתי אותם קודם. אני נזכרת שעשיתי דברים שאני לא יודעת אם יהיו בי כוחות לעשות אותם שוב. אבל באיזה מקום ייתכן שאני רוצה ומוכנה לחזור עליהם. היום אני יודעת שבשעת משבר או סכנה יחיו בי כוחות לעמוד בפני כל דבר שאולי יפגע בי. אני מתגבר על הכל. אבל אם היו אומרים לי קודם שאעשה מה שעשיתי, לא הייתי מאמינה שאוכל לעמוד בכך.

שאלו אותי אם היום, אחרי מה שקרה לי, אני דנה בצורה אחרת את אותם המורים והמדריכים שברחו מבית-הספר במעלות והסקירו שם את התלמידים. קשה מאוד לשפוט אותם. קשה. קשה. כמו ש- אני לא יכולתי לדעת מראש איך אתנהג אם אמצא במצב כזה. כך איש לא יכול לדעת מה היתה הרגשתם שלהם במצבם. היו רבים שאמרו לי שהם במקומי היו

בנות

שלום ומילחמה. ששום חיים את זה. אני מוכנה להבין כל אחד, יהיו רעיו- נותיו, מחשבותיו והאידיאלים שלו כאשר יהיו. אני אקשיב לו אם יהיה מוכן להסביר את עצמו. אבל טבעי שארצה גם שהוא יקשיב לי. כך, מתוך הקשבה הדדית ניתן להגיע לידי הסכם.

זאת הדרך שבה אני הולכת ואלך. זוהי חשוב לי. חשוב לי שאדם כמו הפצוע שגרתי במלון למטה, למרות שבנו נהרג, שירצה לחיות. הלכתי לבקר אותו בבית- החולים. הוא זכר אותי. אמרו לי שזכר אותי הרבה לפני שהייתי אצלו. תיכף אחרי שעשו לו ניתוח שאל עלי. כשבאתי אליו היה לו הכוח הנפשי להודות לי. ואני לא יכולתי לומר לו שבנו נהרג. הוא שאל על הבן. ומה הייתי יכולה לומר לו? רק שהכל יהיה בסדר. אחרי-כך ראיתי אותו בתלווית של בנו. הוא שכב באמבולנס ואני עמדת לידו.

נמלטים ברגע שהיתה להם הודמנות, מצי- לים את נפשם ולא חוזרים אל בני הערובה שנשארו במלון. אני לא כל כך מאמינה להם. אלה מצבים קשים מאוד. אסור לש- פוט איש לרעה במצבים כאלה, אלא אם כן עומדים במקומו, וגם אז לא.

היה רגע אחד בכל הלילה שהיה הנורא ביותר. זה היה כשכל בני הערובה ישבו בחדר בקומה השלישית. חלק מהם חבשתי בקרעי סדינים. אחד המחבלים נתן לי חפסית שוקולד. לקחתי את השוקולד ו- נכנסתי לחדר בו ישבו בני הערובה. עבר- תי מאחד לאחד ונתתי לכל אחד חתיכת שוקולד לתוך הפה. באותן שניות רציתי לצחוק. זה היה הרי אבסורד: לתת שוקולד לסיו של אדם כשמרצחים עומדים סביבו וחיינו תלויים על חוט השערה. עכשיו כשאני חושבת על כך שהאכלתי אותם שוקולד ברגעים האחרונים של חייכם זה מומנט שלא אשכח לעולם.